

KunstKijken in West-Friesland

Natuur Burgman versus techniek Harbers

HOORN - De parterre van expositieruimte De Boterhal oogt als een dynamisch machinepark. Het lijkt of de apparaten juist zijn stopgezet maar ieder moment weer in beweging kunnen komen. Je verwacht de sissende en brommende geluiden die dergelijke machines doorgaans maken.

Maar het tegenovergestelde is het geval. Het werkt vervreemdend dat de constructies die bestaan uit buizen, zuigers en hendels onbeweeglijk en geluidloos blijven. Beeldend kunstenaar Willem Harbers uit Amsterdam, ontwierp deze stoere sculpturen. Hij studeerde achtereenvolgens aan de Academie voor Beeldende Kunsten te Rotterdam (1987-1989), de Gerrit Rietveldacademie te Amsterdam (1989-1993) en de Accademi di belle Arti in Carrara in Italië (1995).

Samenhang

In 1997 werd hij winnaar van een wedstrijd voor jonge beeldhouwers, uitgeschreven door Beeldenhof Sculpturen, Asten. Harbers denkt na over de samenhang tussen de winning en het gebruik van grondstoffen en materialen. De beelden doen denken aan machines om marmer, hout of metaal te bewerken. Soms neemt dit mate-

■ Expositie: schilderijen en litho's van Joke Burgman; sculpturen van Willem Harbers; De Boterhal, Kerkplein 39, Hoorn; geopend: dinsdag t/m zondag 14-17 uur; t/m 8 januari.

riaal zelfs de overhand en vormt het het belangrijkste deel van de sculptuur. Zo bestaan in het beeld Tagilio de grote cilinders uit geaderd rood marmer.

Omdat de zogenaamde machines opgebouwd zijn uit onderdelen die we gewend zijn in dergelijke apparatuur, hebben ze de schijn van bruikbaarheid. Hoewel de beelden stilstaan, wil Harbers met de opvallende details wel de energiestromen tot uitdrukking brengen. De buisconstructies zorgen voor de geleiding hiervan. Uitsparingen dienen als opslagplaatsen, openingen als in- en uitlaten. Om zulke beelden te kunnen maken was uitvoerig materiaalonderzoek noodzakelijk. Hiervoor verbleef de kunstenaar een jaar in Carrara waar hij de marmergroeven verkende. Ook werkte hij enige tijd, op uitnodiging, in het Europees Keramisch Werkcentrum te 's Hertogenbosch. De meeste kunstenaars zijn vooral solistisch bezig en huiverig voor inmenging van anderen. Harbers vraagt regelmatig mensen die deskundig zijn op een ander terrein, deel te nemen aan zijn sculpturen. Soms werken ze letterlijk samen aan een beeld. Andere keren leveren ze een tekening of tekst. Hoewel hij de participatie van

derden zorgvuldig coördineert leidt het tot verrassende resultaten. Uit zo'n goed gelukte samenwerking ontstond bijvoorbeeld het beeld 'Harold, de man van brons'. De sculptuur bestaat uit een voorover geknielde 'machinemens' en is gemaakt van marmer, polyester, rode en blauwe pigmenten. Harbers gebruikte de kennis van de Chinese medicus Lie Kie Sang om energiebanen en bewegingspatronen aan te brengen op het beeld.

Een ander sterk werk is 'Rode ridder'. Deze sculptuur bestaat uit een buizenstelsel van grijs geaderd marmer, dat bevestigd is in een vuurrood frame van stevige balken. Het beeld bezit zowel de spanning van ingehouden energie als de rust van massief evenwicht. In de sculpturen van Willem Harbers staat zijn fascinatie voor technische processen centraal.

Tegenovergesteld

Het werk van de tweede exposant Joke Burgman is tegenovergesteld van karakter. De schilderijen en litho's verbeelden haar beleving van de natuur. Burgman is in 1950 geboren te Hilversum. Voor ze zich als zelfstandig kunstenaar vestigde, studeerde ze aan de Gerrit Rietveldacademie te Amsterdam. Haar beeldtaal bestaat grotendeels uit organische vormen van plantaardige en dierlijke oorsprong. De paddestoel is een belangrijk motief binnen haar oeuvre.

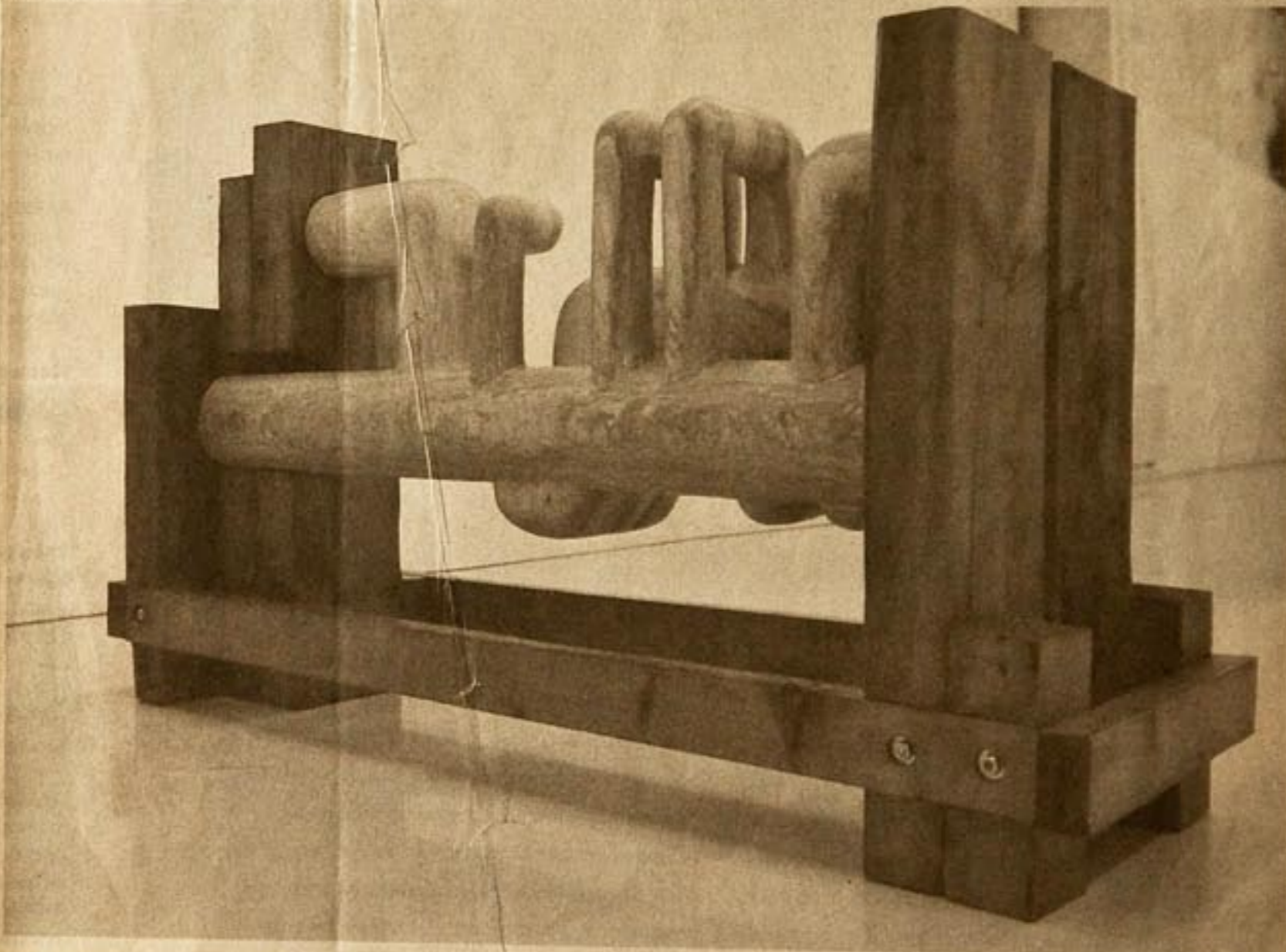
Voor Burgman vormen de paddestoel en andere schimmelvormen geheimzinnige organismen. Ze herinneren haar aan haar kindertijd, toen het leven nog onbegrijpelijk maar vol beloften was. Daarnaast verwijst de paddestoel naar het afsterven van de natuur, terwijl het tegelijkertijd weer de voedingsbodem vormt voor het ontstaan van nieuw leven. Het besef van deze kringloop vormt het onderliggende thema in al haar werk.

Paddestoel

De schilderijen zijn van fors formaat en geschilderd in een expressionistische, directe stijl. Het zijn boeiende schilderijen die bestaan uit diverse transparante verflagen en een zichtbare, krachtige verfstreek. Op het schilderij 'Archaïsche Vorm III' is een enorme, gele paddestoel te herkennen. Door de eigenzinnige verfbehandeling zie je binnen de paddestoel allerlei raadselachtige details.

In tegenstelling tot deze wat ruige schilderijen, zijn de litho's uiterst subtiel. De litho 'Gestorven Vlinder' is zo ijl dat met slechts enkele lijnen het stervensproces wordt gesuggereerd. Ook in de andere litho's van Joke Burgman staan groei, bloei en verval in de natuur centraal. Zelden zie je de dood zo terughoudend en poëtisch weergegeven.

LIDA BONNEMA

De 'Rode ridder' van Willem Harbers in de benedenzaal van de Hoornse Boterhal.